

2nd International Symposium
on
Social Science and Educational
Research (ISCER , 2018)

2. ULUSLARARASI
SOSYAL BİLİMLER VE EĞİTİM ARAŞTIRMALARI
SEMPOZYUMU

**FULL PAPER
PROCEEDINGS BOOK**

22-23-24 October 2018
Konya , TURKEY

**2nd International Symposium
on
Social Science and Educational
Research (ISCER, 2018)**

2. ULUSLARARASI
SOSYALBİLİMLERVEEĞİTİMARAŞTIRMALARISEMPOZYUMU

**FULL PAPER
PROCEEDINGS BOOK**

22-23-24 OCTOBER 2018 KONYA,
TURKEY

ISBN: 978-605-7600-03-5

Konya, 2018

PALET YAYINLARI

Mimar Muzaffer Cad. Rampalı Çarşı No: 42 Meram/ Konya
Tel. 0332 353 62 27

T.C. KÜLTÜR BAKANLIĞI YAYINCI SERTİFİKASI: 10418

Web: www.paletyayinlari.com.tr

Dear participants,

We held The Second International Social and Educational Sciences Symposium, which we organized in collaboration with Necmettin Erbakan University, during 22nd, 23rd and 24th of October 2018 in Konya.

Konya, which hosted many civilizations throughout its history of thousands of years, is one of the oldest settlements in the world. As an important trade and accommodation centre of the ancient Silk Road, this historic city, which has created significant effects in Anatolia, is of a special value and importance since it is the settlement where many scholars, poets and artists lived, such as the worldwide known Muslim philosopher Mevlana Celaleddin Rumi. We would like to inform you that we are happy to hold our Symposium in the ancient capital city and the cradle of civilizations, Konya, and it will be a pleasure for us to welcome you in our city bearing the traces of a rich cultural heritage.

The main theme of the symposium is "Human Society and Education in the Changing World". This symposium aims to bring scientists, researchers, teachers and students together to share their knowledge through workshops, oral presentations, posters and exhibitions. You can send your original work that has not been previously submitted or published in any event or journal using the submission button.

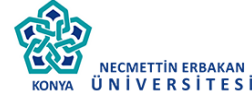
We believe that The Second International Social and Educational Sciences Symposium, which we have organized taking into account the importance of the researches done in the fields of Social and Educational Sciences in creation of individuals and societies that can adapt to rapidly changing conditions of today's world, will make important contributions to the academic world. We would like express our gratitude and respect to all our partners who have contributed to the creation of this scientific activity in particular to those who have shared their valuable knowledge and experience through both oral and written poster presentations.

ISCER-2018, abstracts will be published as "Abstract e-Book" before the symposium. In addition, the papers will be published (upon the author's request) in the "Full Text e-Book" or JILSES (The Journal of International Lingual, Social and Educational Sciences) on condition that they have been converted to the article format and accepted by the referees.

ISCER Organizing Committee

Prof. Dr. Ercan YILMAZ

President of Symposium

Değerli katılımcılar,

Necmettin Erbakan Üniversitesi ve Pedagoji Akademi işbirliğiyle düzenlediğimiz 2.Uluslararası Sosyal Bilimler ve Eğitim Araştırmaları Sempozyumu'nu 22-23-24 Ekim 2018 tarihleri arasında Konya'da gerçekleştirdik.

Binlerce yıllık tarihi içinde pek çok medeniyete ev sahipliği yapmış olan Konya dünyanın en eski yerleşim yerlerinden biridir. Tarihi İpek Yolunun önemli ticaret ve konaklama merkezlerinden biri olarak Anadolu'da önemli etkiler yaratan bu kadim şehir, dünyaca ünlü mutasavvıf Mevlana Celaleddin Rumi gibi pek çok âlim, şair ve sanatçının yetiştiği yer olması nedeniyle ayrı bir değer ve önem taşır. Sempozyumumuzu medeniyetler beşiği ve tarihi bir başkent olan Konya'da yapmaktan ve sizleri bu zengin kültürel mirasın izlerini taşıyan şehrimizde ağırlamaktan mutlu duyduğumuzu bildirmek isteriz.

Sempozyumun ana teması "Değişen Dünyada İnsan Toplum ve Eğitim" olarak belirlenmiştir. Bu sempozyum bilim insanları, araştırmacılar, öğretmenler ve öğrencileri çalıştaylar, sözlü sunumlar, posterler ve sergiler vasıtasıyla bilgilerini paylaşmak üzere bir araya gelmiştir.

Hızla değişen dünya koşullarına uyum sağlayabilen bireyler ve toplumların oluşumunda Sosyal Bilimler ve Eğitim Bilimleri alanında yapılan araştırmaların önemini dikkate alarak düzenlediğimiz 2. Uluslararası Sosyal Bilimler ve Eğitim Araştırmaları Sempozyumu'nun akademik dünyaya önemli katkılar yapacağına inanıyoruz. Gerek sözlü, gerekse poster sunumlarıyla değerli bilgi ve deneyimlerini paylaşan katılımcılarımız başta olmak üzere, bu bilimsel etkinliğin gerçekleşmesinde katkısı olan tüm paydaşlara teşekkür eder, saygılarımızı sunarız.

ISCER Düzenleme Kurulu Adına

Prof. Dr. Ercan YILMAZ

Sempozyum Başkanı

BİLİM KURULU

Prof.Dr. Bilal KUŞPINAR
(Necmettin Erbakan Üniversitesi)

Prof.Dr. David LEAT
(Newcastle Üniversitesi)

Prof.Dr. Ercan YILMAZ
(Necmettin Erbakan Üniversitesi)

Prof.Dr. Nazan TUTAŞ
(Ankara Üniversitesi)

Prof.Dr. Hüseyin IZGAR
(Bayburt Üniversitesi)

Doç.Dr. Levent ERASLAN
(Kırıkkale Üniversitesi)

Dr. Dwi A. Yuliantoro
(School of Government and Public Policy,
Indonesia)

Yrd. Prof. Dr. Muhammad AKRAM
(University of Education, Pakistan)

Doç.Dr. Levent ERASLAN
(Kırıkkale Üniversitesi)

Doç.Dr. Mehmet ÖZBAŞ
(Erzincan Üniversitesi)

Doç.Dr. Trayan POPKOCHEV
(Sout-West University)

Doç. Dr. Tsung-Hau JEN
(National Taiwan Normal University)

Doç. Dr. Hossein Khoshbaten
(Sarab Üniversitesi, İRAN)

Doç.Dr. Uçman ERGÜN
(Afyon Kocatepe Üniversitesi)

Doç.Dr. Veli Toptaş
(Kırıkkale Üniversitesi)

Dr. Öğr. Üyesi Behçet ÖZNACAR
(Yakın Doğu Üniversitesi)

Yrd. Prof. Dr. Seung-Hwan HAM
(Hanyang University, South Korea)

Dr. Öğr. Üyesi Ertuğrul ERGÜN
(Afyon Kocatepe Üniversitesi)

Dr.İbrahim ÇETİN
(Necmettin Erbakan Üniversitesi)

Dr. Öğr. Üyesi Suat ÇAPUK
(Adıyaman Üniversitesi)

Dr. Öğr. Üyesi Süleyman Alpaslan SULAK
(Necmettin Erbakan Üniversitesi)

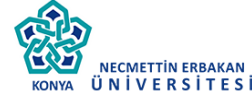
Dr. Öğr. Üyesi Z. Zuhul GÜVEN
(Necmettin Erbakan Üniversitesi)

Dr. Kuan-Ming CHEN
(National Taiwan Normal University)

Doç. Dr. Kemale Guliyeva
(Azerbaycan Devlet Pedagoji Üniversitesi)

Doç. Dr. Enver Abbasov
(Azerbaycan Respublikası Tehsil İnstitutu)

Prof. Farrukh Rustemov
(Azerbaycan Devlet Pedagoji Üniversitesi)

Sempozyum Onursal Başkanı

Prof. Dr. Muzaffer ŞEKER

(Necmettin Erbakan Üniversitesi Rektörü)

Başkan

Prof. Dr. Ercan YILMAZ

(Necmettin Erbakan Üniversitesi)

Düzenleme Kurulu

Doç. Dr. Mehmet ÖZBAŞ

(Erzincan Üniversitesi)

Doç. Dr. Uçman ERGÜN

(Afyon Kocatepe Üniversitesi)

Doç. Dr. Tsung-Hau JEN

(National Taiwan Normal University)

Dr. Dwi A. Yuliantoro

(School of Government and Public Policy,
Indonesia)

Yrd. Prof. Dr. Muhammad AKRAM

(University of Education, Pakistan)

Yrd. Prof. Dr. Seung-Hwan HAM

(Hanyang University, South Korea)

Prof. Farrukh Rustemov

(Azerbaycan Devlet Pedagoji Üniversitesi)

Prof. Dr. Olga Pilli

(Girne Amerikan Üniversitesi)

Dr. Öğr. Üyesi Selma DURAK ÜĞÜTEN

(Necmettin Erbakan Üniversitesi)

Dr. İbrahim ÇETİN

(Necmettin Erbakan Üniversitesi)

Dr. Öğr. Üyesi Erdal BAYRAKCI

(Necmettin Erbakan Üniversitesi)

Dr. Öğr. Üyesi Behçet ÖZNACAR

(Yakın Doğu Üniversitesi)

Dr. Öğr. Üyesi Süleyman Alpaslan SULAK

(Necmettin Erbakan Üniversitesi)

Dr. Öğr. Üyesi Z. Zuhul GÜVEN

(Necmettin Erbakan Üniversitesi)

Dr. Kuan-Ming CHEN

(National Taiwan Normal University)

Dr. Cengiz ÇELİK

(Selçuk Üniversitesi)

Doç. Dr. Kemale Guliyeva

(Azerbaycan Devlet Pedagoji Üniversitesi)

Doç. Dr. Enver Abbasov

(Azerbaycan Respublikası Tehsil İnstitutu)

International Oral Speakers

	Name / Affiliation	Subject
1	Andreas Schleicher, OECD PISA Direktörü, France	Turkey in the World of Education
2	Cengizhan Canaltay, Avrasya Araştırma Enstitüsü, Kazakistan	Orta Asya'da Göç
3	Murat Bürkan SERBEST, Türkiye Manas Üniversitesi, Kırgızistan	Siyasi Tarih ve Uluslararası Hukuk
4	Abdullayeva Gülnar, Baku State University, Azerbaijan	Use Of Game Technology In Teaching
5	Gunay Seyidova, Azerbaijan University of Languages, Azerbaijan	Innovations in 21st Century's Education
6	Fatma KÖPRÜLÜ, Near East University, North Cyprus	İşbirlikli Öğrenme I
7	Nevriye YILMAZ, Near East University, North Cyprus	Teknolojik Liderlik
8	Behçet ÖZNACAR, Near East University, North Cyprus	Denetim Süreçleri
9	Mehmet ÇAĞLAR, European University of Lefke, North Cyprus	Okullarda Üiklimi
10	Prof.Dr.Hasan Şimşek, Doğu Akdeniz Üniversitesi, North Cyprus	Eğitimde Neoliberal Politikalar
11	AzƏr Qurbanov, University of Łódź, Poland	The Impact of Social Media
12	Doç. Dr. Toğrul HALILOV, Nahçıvan	Seramik Bulguları
13	Fatima Maqsood, Pakistan	New Pedagogical Approach
14	Fatma ÇAKIR, Doğu Paris Üniversitesi	"İslamcılık Fabrikası" Adlı Rapor

Fen Bilimleri 4. Sınıf Öğretmen Adaylarına Uygulanan Ay Gözlem Çalışmasının Ay' in Hareketleri, Evreleri Ve Tutulumlar Konularının Öğretimine Etkisinin Belirlenmesi.....	748
Mezhepsel Taassubun Tarih İçindeki Olumsuz Tezahürleri	756
Erken Dönem Irak Hanefîlerinin Umûm-Husûs Problemlerinde İzledikleri Metodoloji ve Argümanları (Hüseyin b. Alî es-Saymerî Örneği)	772
Bilim Merkezi Etkinliklerinin Bilimsel Tutuma Olan Etkisinin Araştırılması.....	780
Non-Formal Öğrenme Ortamlarının Fen Motivasyonuna Etkisi: Konya Bilim Merkezi Örneği	787
Konaklama İşletmelerinin Finansman Teknikleri İle İlgili Bilgi Ve Kullanım Düzeyleri Üzerine Bir Araştırma: Konya İli Örneği	794
Otel Yöneticilerinin Lisans Düzeyinde Eğitim Almış İş Görenleri İle İlgili Değerlendirmeleri	807
(Konya İli Örneği).....	807
Tüketicilerin Kredi Kartı Kullanımı ile Finansal Okuryazarlıkları Arasındaki İlişki	819
Finansal Durum ile Tüketici Mutluluğu Arasındaki İlişki: Kamu ve Özel Sektör Çalışanları Üzerine Bir Araştırma	825
Konaklama İşletmelerinin Sosyal Sorumluluk Faaliyetlerinin Değerlendirilmesi: Konya İli Örneği.....	831
Instagram'da Kadın Vücudunun Sunum Şekli Üzerine Örnek Profiller Üzerinden Eleştirel Bir Bakış .	842
Kamu İdarelerinde Harcama Birimleri Açısından İç Kontrol Sistemine Yönelik Genel Bir Değerlendirme	853
Çevre Muhasebesinin Türk Mevzuatı Açısından İncelenmesi	860
Çocuk İhmal ve İstismarına Multidisipliner Bir Bakış.....	886
Kitap İncelemesi: "Sır Versem Saklar Mısın? Bedenim Bana Ait!" İsimli Kitapların Çocuk İstismarı Farkındalığı Açısından İncelenmesi.....	891
Toplumsal Cinsiyet Eşitliği ve Eğitim.....	894
Türk Makam Müziği Ses Egzersizleri İçin Bir Yöntem Önerisi.....	911
Sosyal Medyanın İnşa Ettiği Yeni Kanaat Önderlerinin Markaların Ürün Tanıtımındaki Rolü: Instagram Uygulaması Üzerine Bir Analiz.....	922
Siyasi Tarih ve Uluslararası Hukuk Disiplinleri Arasındaki İlişki	937
Tarih Derslerinde Öğrencilere Battal Gâzî Destanındaki Öne Çıkan Değerlerin Kazandırılması	945
Erken Dönem Abbâsî Toplumunda Edebiyatın Oluşum Ve Gelişim Süreci.....	956
Mesleki Ve Teknik Anadolu Lisesi Öğrencilerinin Okul.....	967
Motivasyonlarının Okul Tükenmişliğine Etkisi.....	967
Okul Yöneticilerinin Duygusal Zekâları İle Öz Yeterlikleri Arasındaki İlişki	977
"Psikolojik Danışman/Rehber Öğretmenlerin Sınıf Rehberliği Çalışmalarında Karşılaştıkları İstenmeyen Öğrenci Davranışları"	988
Rehber Öğretmenlerin /Psikolojik Danışmanların Yaşadıkları Yönetimsel Problemler	993

Instagram'da Kadın Vücudunun Sunum Şekli Üzerine Örnek Profiller Üzerinden Eleştirel Bir Bakış

A Critical Overview Of Sample Profiles On The Presentation Of Women's Body In Instagram

Gülsüm ÇALIŞIR, Gümüşhane Üniversitesi, Türkiye, gulsumcalisir@yahoo.com

Tuğçe AYDOĞAN KILIÇ, Gümüşhane Üniversitesi, Türkiye, tggceaydgn@gmail.com

Özet

Günümüzde vaktimizin çoğunu geçirdiğimiz sosyal mecralar, hayatımızda önemli bir yere sahiptir. Sosyal medyada gördüğümüz görseller, videolar, mesajlar bizim hayata bakış açımızda değişimlere sebep olmaya başlamıştır. Bu alanlarda bize yansıtılan içerikler ister olumlu ister olumsuz olsun kullanıcıları, tartışmasız etkileme gücüne sahiptir. Bu mecralarda gördüğümüz 'şey'lere sahip olmaya çalışmakta; sahip olamadığımızda mutsuz bireyler haline gelmekteyiz. Bu amaca uygun bir temeli olan Instagram uygulaması tam olarak bu şekilde beslenmekte, kullanıcıların ürettiği içerikleri sadece kendi 'takipçi'leri değil, aynı zamanda başka kullanıcıların 'keşfet' kısmında da görülmesini sağlamaktadır. Bunun sonucunda bu mecraya adım atan kişiler adeta her zaman hayalini kurduğu fizikte kişileri, onların kullandıkları 'marka' ürünleri görmekte; onları gözetlemekten keyif almaktadır. Aynı zamanda kendi profilinde paylaşımlarıyla başkalarının da kendisinin ne yediğini, ne giydiğini, fiziğini gözetlemesini istemekte, bunu sağlamak için sürekli yeni 'post'lar paylaşmaya özen göstermektedir. Instagram'da kadın vücudunun paylaşıldığı postlar her zaman daha güzel, çekici ve seksidir. Fakat bu kadın vücutlarının yansıttığı güzellik, Baudrillard'ın da dediği gibi 'değiştirilmiş', 'üzerinde oynanmış', 'taklid' bir güzelliştir. Gelişen teknolojik application'lar sayesinde insanlar kendilerini sahip olmadıkları vücutlara sahipmiş gibi gösterebilmektedir. Buna sahip olmayan kişiler bu postlara imrenmekte ve sahip olamadığında kendinden nefret etme noktasına gelmektedir. Değişen güzellik algısı ve teknolojik gelişmelerin sayesinde Instagram'da kadın vücudunun nasıl konumlandırıldığını eleştirel bir bakış açısıyla ortaya koymak bu çalışmanın amacını oluşturmaktadır. Bu amaca ulaşabilmek için Instagram'da belirlenen 3 ünlü profilin 15.08.2018 – 15.09.2018 tarihleri arasındaki paylaşımları göstergebilimsel açıdan incelenmiştir. Çalışmada elde edilen bilgilere göre Instagram'da yaratılan 'gerçek dışı' vücutların ideal haline getirilerek yansıtıldı anlaşılmıştır. İdealize edilen kadın vücudu günümüzde biraz farklılaşa da trend olan vücut şeklinin adete kadınlara dayatıldığı görülmüştür.

Anahtar Sözcükler: Instagram, Sosyal Medya, Kadın, Profil, Göstergebilim.

Abstract

Today, the social media we spend most of our time have an important place in our lives. The visuals, videos and messages that we see on social media have started to cause changes in our perspective on life. The contents reflected in these areas have the power to influence the users undoubtedly, whether positive or negative. We try to have things that we see in these medias; we are becoming unhappy individuals when we do not have. The Instagram app, which has a basis for this purpose, is fed exactly this way, allowing users to see the content they produce not only in their 'followers' but also in the discover, part of other users. As a result of this step, people who step into this channel almost always dream of people in physics, they use the brand products they see; he enjoys watching them. At the same time, he wants others to share his own profile and watch what he eats, what he wears, his physique and he wants to share his new postings. The posts where the female body is shared on Instagram are always more beautiful, attractive and sexy. But the beauty reflected by these women's bodies, as Baudrillard says, is a imitation, imitated beauty. Thanks to the technological applications developed, people can show themselves as having bodies they do not possess. People who do not have this envy, and do not have to come to the point of self-hatred. The aim of this study is to reveal how the female body is positioned in Instagram through the changing perception of beauty and technological developments. In order to achieve this aim, the shares of 3 famous profiles determined on Instagram between 15.08.2018 - 15.09.2018 are examined in semiotics. According to the information obtained in the study, it was understood that the

ideal unreal 'bodies created on Instagram were idealized. Although the idealized female body is slightly different nowadays, it has been seen that the body shape, which is the trend, has been imposed on women.

Keywords: Instagram, Social Media, Female, Profile, Semiology.

Giriş

Sosyal medyanın hayatımızda etkin bir şekilde var olmasıyla birlikte olaylara ve kişilere bakış açımızda büyük bir farklılık meydana gelmiştir. Geleneksel mecradan farklı olarak kişileri aktif duruma getirmesiyle birlikte kullanıcılar kendileri hakkında birçok bilgiyi kendi arkadaşlarına hatta tanımadığı insanlara sunmaya başlamıştır. Burada dikkat edilmesi gereken nokta; sunum şekli üzerinedir: Sosyal medyada istedikleri kimliklere bürünmek isteyen kişiler, kendi doğal varoluşlarındansa olmak istedikleri kişileri yansıtmaktadırlar. Teknolojik gelişimler sayesinde photoshop programları bunu mümkün hale getirmektedir. Sosyal medyanın mecralarından biri olan Instagram uygulaması fotoğraf paylaşımına dayalı bir mecra. Burada kişiler yedikleri yemekleri, gezdikleri yerleri, kendileri, vücutlarını sunmaktadırlar. Sosyal medya kullanıcılarının normal hayatta karşılaşma imkanı bulamayacağı kişileri burada görebilme imkanı tanımaktadır. Kullanıcıların birbirini takip edebilme imkanıyla karşısındaki insan hakkında birçok özellik öğrenmektedir. Bu özellikler sayesinde sosyal medyada yeni bir 'sanal dünya' var olmuştur denilebilir. Bu sanal mecra gerçeklikten çok bir yalan üzerine kurgulanmaktadır. Çalışma sosyal medya platformlarından biri olan Instagram'da 'gerçek olmayan' bir vücut tipini tüm kullanıcılara bir şekilde dayatması üzerinde eleştirel bir bakış açısına sahiptir. Kendi yaşantılarıyla büyük bir ilgiye sahip olan ünlülerin sergiledikleri fizikleri diğer kullanıcılar tarafından kusursuz olarak kabul edilmekte ve o vücuda sahip olma çabası içerisinde girilmektedir. Fakat o vücut kusursuzluğu tamamen kurmacadır. Bunun bilincinde olmayan kişiler, 'ideal vücut ölçülerine' sahip olmak için bıçak altına yatmakta, ölüm diyetlerine girmekte ya da depresyona sürüklenmektedir. Operasyonlarla kusurlu görüntülerinden kurtulacaklarını ve yeni bedenleriyle daha mutlu olacakları, Instagram'da talip ettikleri ünlüler gibi popüler olacaklarını düşünmektedirler. Fakat bu düşünce gerçeği yansıtmamaktadır. Bu sebeple sosyal medyadan aldığımız tüm bilgileri, görselleri eleştirel bir süzgeçten geçirerek kabul etmeli ve kendimizi olduğumuz gibi kabul etmeli sevmeliyiz.

1. Literatür

1.1. Sosyal Medya

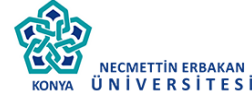
Sosyal ağ siteleri ya da diğer bir ifadeyle sosyal paylaşım siteleri, üyelerin kayıt olma esasına bağlı olarak kendilerine ait profiller oluşturabildikleri; fotoğraf, video, ses dosyası gibi içerikleri ve çeşitli konulara ilişkin görüşlerini, yorumlarını paylaşabildikleri sosyal medya ortamlarından biridir. Sosyal ağ sitelerine üye olan kişiler, diğer üyelerle bağlantı kurabilmekte, gerçek yaşantısında var olan bağlantılarını sosyal ağ sitesi üzerinden sürdürebilmekte, istediği takdirde ise daha önceden tanışıklığı bulunmayan diğer kişilerle site üzerinden bağlantı kurmak yoluyla ağını genişletebilmektedir (Boztepe, 2014, s. 176). Sosyal ağlar, bloglar, wikiler, podcastler, forumlar ile içerik toplulukları, sanal oyun ortamları ve mikrobloglar gibi farklı ortamlara veya türlere sahip olan sosyal medya, kullanıcıların kendileri ile ilgili kişisel haberleri verebilecekleri, arkadaş edinebilecekleri veya arkadaşları ile etkileşimli bir şekilde iletişim kurabilecekleri, resimlerini, videolarını paylaşabilecekleri, çeşitli etkinlikler düzenleyebilecekleri web sitelerine genel olarak verilen addır (Eldeniz, 2010, s. 27). Yeni teknoloji, kullanıcıları sadece verileri alan bir tüketici konumundan çıkararak diğer kullanıcılar ile anlık iletişime geçebilen, içerik üretebilen aktif kullanıcılar haline getirmiştir. Google, Facebook, Youtube, Skype, Twitter, Wikipedia gibi kullanıcıların her türlü bilgi ve eğlenceye ulaşmalarını, aynı zamanda kendi ürettikleri içerikleri bu platformlara yükleyerek çift taraflı iletişimde rol sahibi olmalarını sağlayan uygulamalar, kısa sürece içerisinde İnternet'i hayatın vazgeçilmezleri arasında sokmuştur (Karaoğlu, 2015, s. 51). Kendimizi gerçekleştirme alanlarımızdan biri haline gelmiştir. Gerçek hayatta olmadığımız kişileri sosyal medyada yeni bir kimlik yaratarak sunmaktayız. İnsanlar artık kendilerini sosyal medyada görünür oldukları kadar mutlu hissetmektedir. Bu da aslında sanal bir evren olan ve gerçeklik düzeyi düşük bir mecraya verilen çok yüksek önemin hayatımızda sorunlara kapı açacağına göstergesidir. Sosyal ağlar bireylerin özel hayatlarını istedikleri gibi tasarlayarak diğer kişilerle paylaşmalarına aracı olmaktadır. İçeriği oluşturan herkesin amaçları farklıdır ve bu amaçlara uygun bir iletişim ve paylaşım şekli belirleyerek kendilerine yeni arkadaşlar edinmektedirler. Bunun

yanında paylaşımlarına yansıtıkları bireysel özelliklerine göre farklı gruplara dâhil olmaktadır (Fidan ve Şentürk, 2017, s. 67). Sosyal medyada gerek takipçi sayısı, gerek ün gerekse kendini gösterme ve beden teşhiri gibi kişinin kendisini var etme çabasına denk düşen eylemler putlaştırılmaktadır. Sosyal medya ün, beden, güzellik, popülerlik gibi pek çok kavrama tapınma ayinlerinin gerçekleştirildiği bir mecraya dönüşmektedir (Alanka ve Cezik, 2016, s. 552). Bireyler sosyal medyada kimliklerinden ve yaşam tarzlarından kesitler sunan içerikler sayesinde kendi tanıtımlarını yapmayı başarmaktadırlar (Buffardi, vd. akt. Ayan, 2016, s. 79). Bedenin teşhiri ve o şekilde var olma sosyal medyada git gide yaygınlaşmaktadır. Hatta kişiler fiziklerini sosyal medyada dikkat çekecek bir şekilde bürünmesi için çok büyük çabalar harcamaktadır.

1.2. Postmodern Toplumlarda Kadın

Postmodern toplumlar için Baudrillard (1997), tüketilen şeyler arasında diğer nesnelere daha güzel, daha kıymetli, daha eşsiz ve daha fazla yan anlamlarla yüklü şeyin beden olduğunu belirtmektedir. İşlevsel beden, dini görüşteki gibi sadece “et”, endüstriyel mantıktaki gibi “emek gücü” değildir; toplumsal taktik ve ritüel ögesi olarak ele alındığında güzellik ve erotizm gibi iki ana işlevsel motifi bulunmakta ve çok sayıda sosyal formların inşa edildiği bir alan olmaktadır (Dedeoğlu ve Savaşçı, 2005:80). Bedenlerimiz Odabaşı'nın (2005: 155-181) ifade ettiği gibi, cinsiyet yaş, etnik, dünyevi, yoksulluk, zenginlik, temizlik, kirlilik, sağlık, hastalık ve suçluluk gibi birçok toplumsal değerlerin cisimleştiği ve ikamet ettiği yerdir. Bedenlerimiz her dönem bu temel toplumsal değerler etrafında şekillenmiş ve şekillendirilmiştir. Bedenin görünüşüne ilişkin anlayış modernizmle birlikte değişmiş, incelik, güzellik, zarafet kavramları dönemin egemen sloganı haline gelmiştir. İnce beden aynı zamanda gençlik, aktivite ve sağlığın sembolü haline gelerek politik bir konuya da dönüşmüştür. Tüketim toplumu içinde de ticari, politik ve kültürel amaçlar doğrultusunda bedenin görünümüne ve sağlığına ilişkin anlayış değişmiş, özellikle sağlıklı, formda olan bir beden anlayışı yüceltmeye başlanmıştır (Timurturkan, 2013:239). Turner'a (2008) göre incelik, bedenin toplumsal olarak eğitim, diyet ve disiplinle inşa edildiği bir toplumda, güzellik normu haline gelmiştir. İlk yüzyıllardaki manastır uygulamaları iç beden düzenine sokulmasına yani ruhun denetimine ilişkin iken, tüketim toplumundaki uygulamalar dış beden aracılığıyla benliğin kazandırıldığı ve sergilendiği beden yüzeylerinde bir disipline işaret etmektedir. Şişman olmak denetimden uzak olmak demektir. Günümüz toplumlarında beden; güzel, ince, genç ve bakımlı olduğu ölçüde önem kazanmaktadır. Araştırmalar ideal-ince kadın imajının medyada yer alışı biçiminin tipik olarak ortalama bir kadının %15 kadar daha az kilosunu temsil ettiğini belirtmektedir ki, bu incelik uzun bacaklar, dar kalçalar ve ince belleriyle gerçekçi olmayan standartlardır. Bu güzellik unsurları içinde ince, ultra ince gibi kavramlar göreceli kavramlar olduğundan kavramsallaştırılmaları özel önem taşımaktadır. İncelik (zayıflık), şişmanlık ve ideal kiloyu saptamakta, boya ve kiloya dayalı BKİ (Beden Kitle İndeksi) oranı kullanılmaktadır. BKİ indeksi, ağırlık/ (boy)² şeklinde hesaplanmaktadır ve normal kabul edilen BKİ, 18,5-24.9 kilo arasındadır. Bu kiloların altında kalanlar “sıksa, sıfır beden” olarak adlandırılmakta üstünde kalanlar ise, hafif şişman olarak başlayıp, obeziteye kadar sınıflandırılmaktadır. Fakat reklamlarda bu hesaplama yapılamayacağından ince bel, sportif vücut, uzun bacaklar “ince” olarak kabul edilmekte ve ideal kadın bedeni bu şekilde temsil edilmektedir (Batı ve Baygöl, 2007:57, Baysal, 1993:15). Güzellik soyut bir kavramdır. “Güzel olmaya çalışan kişiye ve kişiyi güzel bulana göre değişen”, göreceli bir anlam taşır (Güzel, 2013:21). Güzellik, yalnızca duygu, coşku, hoşlanma duygusu uyandıran nitelik değildir, güzellik aynı zamanda, düşünsel ve ahlaksal yönleriyle de hayranlık uyandıran şey'dir (Püsküllüoğlu, 2007,802). Ancak güzellik kavramı bu yüzyılda, günlük yaşam pratikleri içinde, düşünce, ahlak ve iyilik kavramlarıyla birlikte anılmaktan çok uzaklaşmış, somutlaşmış ve bedene indirgenmiştir (Özdemir, 2014). Güzellik idealleri incelendiğinde, zaman içinde ve kültürden kültüre değişiklik gösterdiği görülmektedir. Örneğin 1950'lerin ideal vücudu, 2000'lere göre daha kiloludur ve geçmişte kilolu olmak zenginliğin ve gücün göstergesi sayılmaktadır. Benzer şekilde şehirli yaşam tarzı, kırsal yaşam tarzına göre daha lipofobik olarak değerlendirilmektedir. Ayrıca, bireylerin kendileri hakkındaki algıları, kimlik tanımları ve kimlik söylemleri ilişkiseldir; sosyal ilişkiler ağı içinde ve öteki bireye göre belirlenmektedir. Bu nedenle toplumlar arasında ve idealler arasında farklılık olması normal görülebilmektedir (Dedeoğlu ve Savaşçı, 2005:80). Tüketicide gelişen günah, suçluluk, utanç ve anksiyete duyguları sayesinde ideal normlara yönelmesi, örneğin zayıf olmak için diyet yiyecekler yemesi, egzersiz yapması, yaşlanmaya karşı kozmetik ürünlere ve plastik cerrahiye yönelmesi sağlanmaktadır. Tüketici, üzerinde oluşan psikolojik ve sosyal baskılarla yeterince baş edemediği, tüketim kültürünün sürekli kıskırttığı hem güzel ve ince vücuda sahip olma hem de baştan çıkarıcı

(kalorili, yağlı vb.) gıdaları yeme arzularına aynı anda sahip olduğundan depresyon, bulimia nervosa (aşırı yemek yeme ve diyet yapma), anoreksiya nervosa (beslenmeyi reddetme), lipofobi gibi psikolojik hastalıklar geliştirebilmektedir(Dedeoğlu ve Savaşçı, 2005:80).

Metodoloji

Sosyal medyada en çok kullanılan mecralardan biri olan Instagram’da kadın odaklı bir çalışma gerçekleştirildiğinden, bu çalışma ağustos eylül aylarında 1 ay süreyle seçilen 3 ünlü profili göstergebilimsel analiz yöntemiyle nitel olarak incelenmiştir. Göstergelerin okunması ve bu doğrultuda anlamlandırmanın oluşturulması için çalışılmıştır. Instagram profilleri, çalışma amacına uygun olarak amaçlı örneklem yöntemiyle seçilmiştir. Çözümlemeler için Instagram profillerinden seçilen fotoğrafların yorumu tablolaştırılmış ve yorumlanmıştır. Göstergebilim, bireyler ve topluluklar arası bildirim sağlayan çeşitli gösterge dizgelerinin üretim, işleyiş ve algılama biçimlerine ilişkin genel bir bilim olarak tanımlanabilir. Göstergeleri inceleyen bir bilim olarak göstergebilim, insanın gösterge oluşturma, göstergelerle sistem kurma ve bunlar kanalıyla iletişimde bulunmasını araştırmaktadır (Demir, 2009). Birçok göstergelerden yararlanan göstergebilimin önemi teknolojik gelişmelerle birlikte artmakta ve buna bağlı olarak da çok çeşitli alanlarla bağlantı kurmaktadır. Gelişimsel bakıldığında, göstergebilimin, matematik. Dilbilim ve mimarlık gibi disiplinlerin bilginleri tarafından öne atıldığı görülür. Çağdaş göstergebilimciler göstergeleri tek başlarına değil, göstergebilimsel dizgelerin bir parçası olarak incelerler (Güneş, 2013). Önemli olan anlamın nasıl yaratıldığıdır. Gerçekliğin nasıl yaratıldığı, anlamlandırılması ve inşalar arasında nasıl devamlı kullanışıyla da ilgilenirler. Göstergebilimciler mesajları ve fikirleri iletmek için göstergelerden de yararlanırlar. Dilbilimci ve göstergebilimci Doğan Günay (2002) “söylemi anlamak ve anlamlandırmak için sadece dilbilgisi kurallarının yeterli olmadığını belirtir; belirli bir kitle tarafından üretilen bir kelimenin anlaşılabilmesi için belirleyicilerini, söylenme nedenini ve hangi bağlamda söylendiğini ve söyleme ortamını bilmek gereklidir” der. Düz anlam; Dış dünyada ifade edilen olguların ve nesnelerin direk olarak gönderme yaptığı varlıklardır. Göreceli değildir ve apaçık ne olduğu bellidir. Her kavramla öğeler sınıflandırılır ve bunlara verilen isimler dilden dile kültürden kültüre değişiklik göstermesine rağmen masa masadır, at attır. Yan anlam; bir işaretin, nesnenin veya olgunun direk olarak sunulduğu varlık değil, çağrışımları anlamına gelmektedir. Kültürden kültüre değişkenlik gösteren çağrışımlar, sosyal ve siyasi olaylara göre şekillendirilebilir. Bunun sebebi anlamlandırıldığı süreçte kapalı anlatıma başvurulmasıdır. Sanat eserleri, müzikler, edebi yazılar, görseller farklı yorumlanabilir. Yan anlamların en sıklıkla başvurulduğu durumlar örtülü konuşmaların, kodlanmış resimlerin bulunduğu yerlerdir. Bunlar, hem toplumun hem de bireylerin kişisel farklılıklarından dolayı birçok anlama gelmektedir. Bir nevi, şifrelerin farklı kişilerce çözülüp farklı sonuçlarla da açılabilmesidir (Harbelioğlu, 2016:16).

Örneklem

Instagram her yaş aralığının vaktinin çoğunu geçirdiği bir platformdur. Olaylara, kişilere bakış açımızı değiştirmekte ve bazen de yönlendirmektedir. Araştırma çerçevesinde Instagram’da ideal kadın vücudu olarak kabul gören ve birçok kişi tarafından takip edilen 3 ünlü profili amaçlı örneklem yöntemiyle incelenmiştir. Amaçlı örnekleme yönteminde “öğeler, örnek için çalışma evreninden rastgele değil, belli özelliklerinden dolayı ve/veya araştırmacının kendi kararı/sağduyusuna göre seçilirler” (Böke, 2009, s.125). Seçilen kişiler takipçi sayıları ve vücut özellikleri ile ön plana çıkmış, sosyal medya için ‘ideal vücuda’ sahip kişiler araştırma örnekleme dahil edilmiştir. Örnek olarak seçilen kişiler Kim Kardashian, Natasha Poly ve Bella Hadid’tir. Seçilen 3 örneğinde farklı vücut özelliklerine sahiptir. Instagram birkaç vücut tipini idealleştirip dayatmaktadır. Bu sebeple farklı vücut tipine sahip ünlü araştırma içerisinde incelenmiştir. Açıklamak gerekirse Kardashian, büyük kalçalar, çok ince bele sahip iken; Natasha Poly ve Bella Hadid sıfır bedene yakın olacak derece de zayıftır. Instagram’daki takipçiler de ya kendilerini aç bırakarak o vücut tipine sahip olmakta ya da kalça ameliyatları geçirerek büyümeye çalışmaktadır. Çalışma içerisinde örneklem incelenirken birçok yerde

Baudrillard referans gösterilmektedir. Bunun nedeni tüketim kültürü bağlamında çalışma konusu içerisine dahil edilecek çok fazla görüş bildirmesidir.

Analizler ve Bulgular

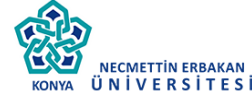
Fotoğraf 1: Kim Kardashian 14 Eylül Instagram Post'u.

Kaynak: <https://www.instagram.com/p/Bnt9OmelZ2L/?hl=tr&taken-by=kimkardashian> **Erişim Tarihi:** 14 Eylül

Tablo 1: Kim Kardashian Instagram Gönderisinin Göstergibilim Açısından İnceleme Tablosu.

Post Sahibi	Düz Anlam	Yan Anlam	Gösterge
Kim Kardashian	Yarı Çıplak Beden	Erotizm	Mükemmel hatlara sahip, çekici bir kadın.

Kim Kardashian göstergibilimsel açıdan analiz edildiğinde: Eski çağlarda sanat yapıtlarından, taşlardan, tuvalerden yansıyan kusursuz güzellik yerini bilgisayarda çeşitli programlarda 'üstünde oynanmış', 'değiştirilmiş' güzele bırakmıştır. Instagram ve diğer mecralarla birlikte katılımcılık ve kendi içeriğini üretebilme imkanıyla kullanıcılar görülmek istedikleri şekilde post'lar paylaşmaktadır. Kim Kardashian şu anda Instagram'da en çok takip edilen ünlüler arasında 5. sıradadır. (<https://www.ntv.com.tr/galeri/yasam/instagramda-en-cok-takipcisi-olan-unlululer2018,istADkMw7kio6I9QNIgVog/mjb3batx7kC3Mc4dh35L2w>). Baudrillard'ın dediği gibi 'Eskiden bedeni sarmalayan ruh idiyse, günümüzde ruhu sarmalayan bedendir. Ama çıplaklık ve arzunun patlaması sonucu ten prestij giysisi ve moda göndergesi olarak elbisenin yerine geçmiştir. ' Kim Kardashian'ın fotoğrafı için bu yorum rahatlıkla yapılabilmektedir. Kendi sayfasında sosyal medya için oluşturduğu bir vücut ideali sunmaktadır. İnce bir bel, dolgun kalçalar ve uzun bacaklar Kim Khardashian'ın sunduğu ideal kadın bedeni ölçüleridir. Aslında

gerçek hayatta kendisi de Instagramda sunduğu fiziğe sahip değildir. Fakat olmak istediği şekilde görülmesini sağlayan birçok photoshop programı vardır. Kim Kardashian'ın Instagram içeriklerinden gördüğü vücudu ideal olarak kabul edip o fiziğe sahip olmak için birçok ameliyat geçiren ve haddiden fazla para harcayan bir takipçi kitlesi vardır.

onedio

TEST

VİDEO

YEMEK

CAFE

GÜNDEM

DİĞER

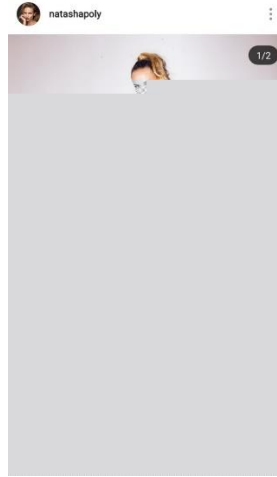
Kim Kardashian'dan Daha Büyük Kalçalara Sahip Olmak İçin 80.000 Dolar Harcayan Model

Ana Sayfa > Cafe - 15 Mayıs 2017, 23:35'te eklendi, 16 Mayıs 2017, 19:06'da güncellendi

Fotoğraf 2: İdeal Vücut Algısı Sonucunda İnternete Yansıyan bir Ameliyat Haber Duyurumu.

Kaynak:<https://onedio.com/haber/kim-kardashian-dan-daha-buyuk-kalcalara-sahip-olmak-icin-80-000-dolar-harcayan-model-770323> **Erişim Tarihi:** 20 Ağustos

Ameliyatla ya da photoshop programlarıyla oluşturulmuş vücutlar gerçekten güzel midir? Baudrillard'ın (Baudrillard, 1997: 107-108)dediği gibi; nihayetinde tüm doğal güzellik, cazibe ve duygusallık değerlerinin yanıltıcı doğallığına, erotizme, vücut hatlarına ve canlılığa - giderek büyüyen değerler uğruna- kurban/yok edilen bir dişilik söz konusudur. Yani oluşturulan bu vücutlar yüzünden doğal olan güzel olma hakkını kaybetmektedir. Güzel bir kadın olabilmek için; genç, bronzlaşmış, esnek, forma bir bedene sahip olmak zorundasınız. Eğer sahip değilseniz bile sizin yerinize vücudunuzu ideal bir hale gelmesini sağlayan photoshop programları yardımınıza koşacaktır. Bu post'ları gören ve gerçek vücut hatları olduğuna inanan bireyler görülen ideal vücut hatları için sağlığıyla savaşarak zayıflamak uğruna kendini aç bırakmakta; ameliyatlara büyük paralar harcamakta eğer hala aynaya baktığında Instagramdaki vücuda sahip değilse kendinden nefret etmeye sürüklenerek depresyona girmektedir. Kim Kardashian fiziğine sahip olabilmek için birçok ameliyat geçirmiştir fakat buna rağmen 'paparaziler' tarafından fotoğrafları yayınlandığında birçok kusuru göze çarpmaktadır. Baudrillard bu durumu şu şekilde açıklamaktadır: (Baudrillard, 1997) Her birey bedeni ile barışık olmalıdır. Bu da kendini tanımak, bedenini okumayı öğrenmekle olur. Bedenin hassas bölgeleri vardır. Eğer bu bölgeleri tanımıyorsanız, ruhtakine benzer bir baskıyı bedeninizde de kendini gösterir. Başka bir deyişle; eğer bedensel ibadetlerinizi yapmıyor ya da ihmal ediyorsanız, günah işlediğinizden dolayı cezalandırılırsınız. Çektiğiniz bütün acılar, kendinize karşı sorumsuz davranmaktan kaynaklanmaktadır. Artık bireyi cezalandıran Tanrı değil kendi bedenidir. Çünkü beden hassasiyet ister. Eğer ona karşı hassas olunmazsa, beden baskı kurar veya intikam alır (Baudrillard, 1997: 157). Sonuç olarak en güzel vücut sağlıklı vücuttur ve her vücudun yapısı farklıdır. Bu sebeple her sosyal medya kullanıcısı post'lara bakarken bu vücutların gerçekte bu kadar kusursuz görünmediğinin bilincinde olmalıdır. Instagram ve diğer sosyal mecralarda gördüğü içerikleri olduğu gibi kabul etmemeli eleştirel süzgeçten geçirerek tüketmelidir.

Fotoğraf 3: Natasha Poly 7 Eylül Instagram Post'u.

Kaynak: <https://www.instagram.com/p/BnZpgljgLEF/?hl=tr&taken-by=natashapoly> **Erişim Tarihi:** 7 Eylül

Tablo 2: Natasha Poly Instagram Gönderisinin Göstergebilim Açısından İnceleme Tablosu.

Post Sahibi	Düz Anlam	Yan Anlam	Gösterge
Natasha Poly	Bacakların ön plana çıkarıldığı güzel bir beden	Erotizm Beden duruşu: yüceltilmesi	Pahalı kıyafetler giyen güzel vücuda sahip bir manken

Natasha Poly'nin post'u göstergebilimsel açıdan analiz edildiğinde: Natasha Poly 33 yaşındadır fakat yaşı söylenmeden fotoğrafa bakan bir kişi rahatlıkla 20'lerinde seksi ve genç bir kadın gördüğünü söyleyecektir. Post'larda vücut ve yüz kaç yaşında olursan ol kırışksız, lekesiz, düz ve parlak olarak görülmekte, yorgunluk belirtisi taşımamalıdır. Poly'in kendi fiziği ideal kadın hatlarına sahip olmasına rağmen attığı fotoğraflarda photosop programı kullanarak bacaklarını olduğundan uzun ve belini daha ince göstermektedir. Gerçek olmayan bir güzelliği Instagramdaki profilini takip edenlere sunmaktadır. 'İdeal kadın vücut'lardan birine sahip olan Natasha ve Kim Kardashian'da gördüğümüz gibi tek tip değildir. İdeal kabul edilen ölçüler farklı ülkelerde, farklı kültürlerde birbirinden farklılaşmaktadır. Kim Kardashian Ermeni asıllı olmasının yanında vücut ölçüleri daha çok Amerikan ideal vücut proporsiyona sahiptir. Natasha Poly ise Rusya asıllıdır ve Victoria Secret mankenliği yapmış bir modeldir. Birinde kalçalar ön plana çıkarken ; diğerinde sıfır bedene yakın, hatların çok belirgin olmadığı bir vücut yapısı ön plana çıkmaktadır. Fakat ideal vücut olarak kabul edilen bütün bedenlerin ortak özelliği ince belli olmaları ve birçoğunun beyaz tenli olmalıdır. Bu sebeple dünya çapında birçok kadın bu vücutları kendilerine örnek alarak, bedenlerini, mevcut kültürün tanımladığı güzellik kalıplarına uydurmak için büyük riskleri seve seve göze almaktadır. Bu tezimizi Newman'ın bir örneğiyle açıklamak gerekirse; Örneğin Çin'de çok sayıda kadın bacak kemiklerini kırdırıp ikiye ayırmakta ve gerginleştirip uzatma yöntemine başvururlar. Bu operasyon sonucunda birçok Çinli kadın yürüme kabiliyetini yitirebilmekte ve bazıları ise kalıcı kemik bozukluklarına uğrayabilmektedir. Aynı şekilde Amerika'da da çok sayıda zengin kadın mevcut moda sebebiyle yüksek topuklu dar ayakkabılar giyebilmek için -son derece riskli olan- ayak parmaklarını küçültme ameliyatları olmaktadır (Newman, 2013: 80). Bir de kendi bedenini photoshop ile düzeltmeye çalışan sosyal medya kullanıcıları vardır. Fakat burada şöyle bir durum söz konusudur ki düzeltilmeye çalışırken fotoğraftaki bazı açılar bozulmaktadır. Bu da kişiler kendilerini düzeltmeye çalışırken aslında tamamen bozmaktadır.

Fotoğraf 4: "Photoshop kazası" olarak sosyal medyada yer alan fotoğraflar arasından seçilen görsel

Kaynak: <https://onedio.com/haber/photoshop-kullanmanin-suyunu-cikartarak-tovbe-estagfurullah-hallere-giren-13-unlu-781216> **Erişim Tarihi:** 10 Eylül

Görüldüğü gibi kendini inceltmeye çalışırken arkasındaki tüm vazoları ve sehpaları yamulmuş ve kendi kafasının şekli değişmiştir. Bir photoshop felaketi yaşanmıştır. Newman'ın örneği, photoshop kazaları ve kendinden nefret etmekle başlayıp depresyona kadar uzanan bu ideal vücut dayatmasının sonuçlarının göz önüne serdiği gibi durum son derece tehlikeli boyutlara ulaşmaktadır. Kişilerin kendi fiziğini olduğu gibi kabul etmesi ve sevmesi gerekmektedir. Sosyal medya kullanırken kişiler gerçek ile photoshop arasındaki farklı göz ardı etmemelidir. Sonuçta kimsenin bacak boyu postlara bakarken buna göre değerlendirme yapmaları kendilerinin psikolojik ve fiziki sağlığının bozulmasını engelleyecektir.

Fotoğraf 5: Bella Hadid'in 8 Eylül Instagram Post'u.

Kaynak: <https://www.instagram.com/p/BnegE4MjZaM/?hl=tr&taken-by=bellahadid> **Erişim Tarihi:** 8 Eylül

Tablo 3: Bella Hadid Instagram Gönderisinin Göstergibilim Açısından İnceleme Tablosu.

Post Sahibi **Düz Anlam** **Yan Anlam** **Gösterge**

Bella Hadid

Transparan kıyafetli bir Erotizm kadın

Giyilen kıyafet: Bedenin ön plana çıkarılarak yüceltilmesi

Dekolte kıyafet ile göğüsler ön plana çıkarılmış, alta giyilen transparan tül pantolon ile bacakları sergilenmiş seksi bir kadın

Bella Hadid'in post'u göstergebilimsel açıdan analiz edildiğinde: Victoria Secret Mankeni olan Bella Hadid Amerikan diğer ülkelerin sosyal medya kullanıcıları tarafından çok sıkı bir şekilde takip edilmektedir. Paylaşılan postları 1 milyonun üstünde beğeni; binlerce yorum almaktadır. Fotoğraf incelendiğinde zaten zayıf bir manken olan Bella Hadid'in (diğer fotoğrafları ile karşılaştırıldığında) fotoğrafta göğüslerini büyültme, bacaklarını uzatma ve belini inceltmek için çaba harcadığı açıkça görülmektedir. Fotoğraftaki müdahaleler photoshop programlarıyla yapılmaktadır. Uzun saatler harcanarak photoshop programları sayesinde ortaya çıkan bu fotoğraflar bebeksi , seksi, kusursu ciltler; çatlaksız, selülsiz vücutlar yaratmaktadır. Kusursuz bir vücut ne demektir? Kime göre kusursuzdur ? Bu gibi soruların cevabını sosyal medya kendi içerisinde vermektedir. İdeal, kusursuz kadın vücuduna sahip ünlülerden biri de Bella Hadid'dir. Kişiler ona benzemek için gözlerine aynı renk lens takmakta, onun giydiği kıyafetleri almak için yarışmakta, zayıflamak için sağlığından vazgeçerek birçok ameliyata girmektedir. Bu sebeple, ülkelerin ekonomik kriz yaşadığı dönemlerde bile beğenmedikleri görünümleri değiştirmek için bıçak altına yatmakta, tıbbi operasyonlar için ciddi paralar ödemeyi göz alabilmektedir. Bunu destekleyici bir veriyi sunacak olursak; Amerikan Plastik Cerrahi Derneği'ne göre 2010 yılında Amerika'da, 1,6 milyon estetik ameliyat ve 12 milyon da kısmi operasyon – botoks iğnesi, yağ aldırma, kimyasal soyma gibi- gerçekleştirilmiştir. Bu operasyonları yaptıranların %91'i ise kadındır. Bu operasyon için ödenen para ise 10,2 milyar Dolardan fazladır. (Newman, 2013: 82-83). Sosyal medyada ideal vücutlarına sahip olabilmek için ameliyat masasına gözü kapalı uzanan insansalar vardır. Bunun yanında kendileri gibi ideal bedene, fiziğe, güzelliğe sahip olmayı isteyen kişilere bir seçenek sunmaktadırlar. Buna kendi adlarına çıkardıkları Kozmetik ürünler örnek gösterilebilir. Örnekle destekleyecek olursak; kendi kozmetik markasını çıkararak Kylie Jenner şuan en genç milyarderler arasında yer almaktadır. (<https://vogue.com.tr/haber/tarihin-en-genc-milyarderi-kylie-jenner-11646>) Dudakları ve kalçaları ile konuşulan Kylie Jenner bunu avantaja dönüştürerek ticarileştirmiştir. Kendi rujlarını piyasaya süren ve hepsini kendi üzerinde deneyen Kylie, rujları tasarladığı siteye koyduktan 1 dakika sonra stok tamamen tükenmektedir. Hatta sosyal medyadan bu ürünlerin reklamını kendi sayfasında yapmakla kalmamış; Instagram Story kısmında sadece kendini takip edenlere yönelik bir filtre çıkarmıştır. (<https://vogue.com.tr/haber/tarihin-en-genc-milyarderi-kylie-jenner-11646>). Onu takip eden kişiler Story kısmında ön kameralarını açmakta ve Kylie Jenner'in ruj koleksiyonundaki tüm renkleri kendi dudaklarındaki görüntüsünü görme imkanına sahip olmaktadır. Şuan ideal dudak denildiğinde akla ilk gelen kadınlardan biri olan Kylie Jenner'in buradan kazandığı para ve 116 milyon takipçi olarak dönmektedir. Bu da Baudrillard'ın dediği gibi; Toplumlarda oluşturulan algı sonucunda tüketiciye eğer adı belirtilen kayda değer marka ürünü kullanırsa; biçimli bir göğüs, kalça ve butlara; düz karın, canlı dokular, sımsıkı bir et, parlak bir deri ve yeni bir görünüm kazanacağı inancı aşılanmaktadır (Baudrillard, 1997: 174). Beden, çağdaş toplumlarda devasa tüketim alanlarının (diyet, sağlık, yaşam tarzı, kozmetik, cerrahi) vazgeçilmez projesinin odak noktası haline gelmiştir. Söz konusu tüketim alanlarında öngörülen standartlarda bir beden üretmek, günümüz modern toplumunun en önemli projelerindendir (Okumuş, 2009: 2). Bu projedeki ideal beden ve güzellik anlayışı-Batılı ve özellikle de Anglo-Amerika- saç ve deri rengine, kıyafete, beden şekline ve beden ölçüsüne bakarak bazı bedenleri kabul edilebilir, bazılarını da kabul edilmez olarak değerlendirmektedir (Çakı, 2011: 311). Nihayetinde Batılı beden, Batı-dışı bireyleri de beden konusunda kendi normlarına uymaya zorlamaktadır (Çakı, 2011: 315).

Sonuç

İnternetin dolayısıyla da sosyal medyanın hayatımızda bu kadar geniş yer kaplamasıyla insanın kendine ve çevresindeki kişilere bakış açısı değişmiştir. Sosyal medyada herkes var olabildiği için farklı bakış açılarına sahip bireylerin olduğu çok renkli bir mecra gibi görülsede aslında tek tiplendirilmiş kişilere yer vardır. Bu sebeple herkes sosyal medyada 'ideal' olarak addettirilen kişiler olmak zorunda hissetmektedir. İdeallik kavramını kadınlar üzerinden incelenen çalışmada kadına dayatılan 'ideal kadın vücudu' çalışmanın konusunu oluşturmaktadır. İncelenen 3 ünlü kadın profili incelendiğinde görülmüştür ki; sosyal medyada kadınlar zayıf, bakımlı, güzel kalçalara sahip, pürüzsüz ciltleri olan kişiler olarak yansıtılmaktadır. Baudrillard; Tüketim toplumunda evrensel zorunlu olarak güzellik, incelikten ayrılmaz olarak kabul edilmektedir. Biçimlerin uyumuna dayanan geleneksel tanımında olduğu gibi güzellik; şişman ya da ince, kaba ya da narin olamaz. Çünkü mevcut göstergeler mantığına göre sadece narin ve ince olunabilir. Hatta güzellikte aynı anda hem etin yadsınması hem de moda tarafından yüceltilmiş olan modellerin (mankenlerin) profilindeki sıska ve etsiz olması kolaylıkla örnek gösterilebilir (Baudrillard, 1997: 171). Fakat 'normal kadın' olarak niteleyebileceğimiz incelenen profillerdeki fiziğe uymayan kadınlar doğru olan sanki o profillermiş gibi kendilerini değiştirmeye çalışmaktadır. Eğer uzun bacaklara, ince bir bele sahip değilse kişi aynaya baktığında kendini mutsuz hissetmekte ve çirkin bir kadın olarak görmektedir. Fakat sosyal medyayı kullanan kişiler –özellikle kadınlar- profillerde gördüğü her şeyi doğru olarak kabul etmemeli, günümüz teknolojilerinin yardımıyla düzeltilen fiziklere baktıklarına kendilerine hatırlatmalıdır. Sosyal medyayı kullanırken kendi hayatlarına zarar vermemek için eleştirel bir gözle vakit geçirmelidirler. Bireyler sosyal medyada etken bir konumda olduğu için istedikleri kimliği sunma ve kendilerini en güzel hallerini diğer insanlara göstermektedir. Sadece ünlüler değil sosyal medya kullanıcılarının büyük bir kısmı vücutlarındaki kusurları gizlemekte ve aynaya baktıkları kişi ile profilleri arasındaki kişi arasında büyük farklar yaratmaktadır. Bu da kişinin aynaya baktığında kendine yabancılaşmasına, görmek istediği kişiyi görememesine sebep olmaktadır. Bu da kişiyi estetik operasyonlara, kozmetik ürünlere götürmekte bunu yapma imkanı olmayana da depresyona sürüklemektedir. Son olarak sosyal medyada ve normal yaşantısında kadınlar alışılmış ve ideal olarak dayatılan kadın olmaya çalışmak yerine, kendi fikirleri, kendine özgü görünüşleri, tercihleri ve bakış açılarıyla seslerini duyurabilme özgürlüğünün tadını çıkarmalıdır. Kendi vücuduyla barışmalı ve sağlıklı olanın güzel olduğunu bilmeli ve ona göre devam etmelidir. Sosyal medya içeriklerini tüketirken bu bakış açısına sahip olmalıdır.

KAYNAKÇA:

ALANKA, Ö., CEZİK, A. (2016), *Dijital Kibir: Sosyal Medyadaki Narsistik Ritüellere İlişkin Bir İnceleme*. TRT Akademi Dergisi. 2, 548-569.

AYAN, G. (2016), *Tüketim Kültürü Bağlamında Kimlik İnşasının Sosyal Medyada Kullanımı: Instagram Örneği*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Başkent Üniversitesi SBE, Ankara.

BATI, Uğur ve BAYGÜL, Şaha (2007), *Reklamlarda İdeal Kadın Bedeninin Sunumuna İlişkin Bir İçerik Analizi*, İletişim Çalışmaları Dergisi, C. 7, s.49-75.

BAUDRİLLARD, Jean (1997), *Tüketim Toplumu*, İstanbul: Ayrıntı Yayınları.

Boztepe, H. (2014), *Halkla İlişkiler Ve İlişki Yönetimi*, İstanbul: Derin.

Böke, K. (2009), *Sosyal bilimlerde araştırma yöntemleri*. İstanbul: Alfa Yayınları.

ÇAKI, Fahri. (2012), *Batı Dışı Topumlarda Gençlik ve Beden İmajı*, Beden Sosyolojisi ed. Kadir Canatan İstanbul: Açılım Yayınevi, Syf:307-323.

DEDOĞLU ÖZHAN, Ayla ve SAVAŞCI, İpek(2005), *Tüketim Kültüründe Beden Güzelliği ve Yemek Yeme Arzuları: Kadınların Tüketim Pratiklerine Yansıması*, Ege Akademik Bakış, C.5, S.1-2, s.77-88.

DEMİR, S. (2009), *Göstergebilim, Umberto Eco ve Yapıtları Bağlamında Göstergebilime Katkıları* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Üniversitesi: İstanbul.

DOĞAN, Günay (2002), *Göstergebilim Yazıları*, İstanbul: Multilingual Yayınları.

Eldeniz, L. (2010), *İkinci Medya Çağında İnternet*, İstanbul: Alfa.

FİDAN, Z., ŞENTÜRK, Z., A. (2017), *Sosyal Medyada İletişim Ve Kadınlar Üzerine Bir Değerlendirme*, İnönü Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi (İNİF E-Dergi). 2, 64 82.

GÜNEŞ , A. (2013). *Göstergebilim Tarihi Özet*, E-Journal Of New World Sciences Academy. 4C0172.8(4).332-348. (<http://dergipark.ulakbim.gov.tr/nwsahuman/article/viewFile/5000062372/5000058637>).

GÜZEL, Ebru(2013). *Kültürel Bağlamda Kadın ve Güzellik 'Türkiye'de Bir İktidar Alanı Olarak Elitler Üzerinden Güzellik Anlayışına ve Bir Tüketim Nesnesine Dönüşen Kadın Sorununa Bakış*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul: Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

HARBELİOĞLU, Uğur (2016), *Dergilerdeki Kadın İmgesinin Göstergebilimsel Çözümlemesi ve Sunulan Kimlikler*,https://www.academia.edu/20574301/Dergilerdeki_Kad%C4%B1n_%C4%B0mgesinin_G%C3%B6stergebilimsel_%C3%87%C3%B6z%C3%BCmlenmesi_ve_Sunulan_Kimlikler Erişim Tarihi: 01.11.2018 Saat: 11.24.

KARAOĞLU, B. (2015), *Günlük Hayatta Benlik Sunumunun Sosyal Paylaşım Ağı Facebook Üzerinden İncelenmesi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara Üniversitesi SBE, Ankara.

NEWMAN, David M. (2013)., *Sosyoloji: Günlük Yaşamın Mimarisini Keşfetmek*, 3.Baskı, Çeviren: Ali Arslan, Ankara: Nobel Yayınları.

OKUMUŞ, Ejder.(2009), *Bedene Müdahalenin Sosyolojisi*, Şarkiyat İlmî Araştırmalar Dergisi, Sayı:2, Syf:1-15

ODABAŞ, Sevim. (2005). *Modern Beden Kültüründe Güzellik Salonlarının Yeri: Ankara Örneği*, Toplum ve Bilim, Sayı:104, Syf:153-181.

ÖZDEMİR, Anıl (2014), *Bedenin Metalaşma Süreci Ve Reklam Yoluyla İmaj Yaratımı*, http://www.academia.edu/7504518/BEDENIN_METALASMA_SURECI_VE_REKLAM_YOLUYLA_IMAJ_YARATIMI Erişim Tarihi:01.11.2018 Saat:10.58.

PÜSKÜLLÜOĞLU, Ali(2007), *Türkçe Sözlük*, 6. Baskı. İstanbul: Can Sanat Yayınları.

TİMURTURKAN, Meral(2013), *Tıbbi Söylem ve İktidar: Medyada "Diyet-Zayıflık-Sağlık" İlişkisi Etrafında Bedenin Denetimi*, Mediterranean Journal of Humanities, mjh.akdeniz.edu.tr, III/1, s.237-252 DOI:10.13114/MJH/20131665.

TURNER, B. S. (2008), *Body and Society*. London, Sage Publications.

<https://www.instagram.com/p/Bnt9OmelZ2L/?hl=tr&taken-by=kimkardashian> Erişim Tarihi: 14 Eylül

<https://onedio.com/haber/kim-kardashian-dan-daha-buyuk-kalcalara-sahip-olmak-icin-80-000-dolar-harcayan-model-770323> Erişim Tarihi: 20 Ağustos

<https://www.instagram.com/p/BnZpjljLEF/?hl=tr&taken-by=natashapoly> Erişim Tarihi: 7 Eylül

<https://onedio.com/haber/photoshop-kullanmanin-suyunu-cikartarak-tovbe-estagfurullah-hallere-giren-13-unlu-781216> Erişim Tarihi: 10 Eylül

<https://www.instagram.com/p/BnegE4MjZaM/?hl=tr&taken-by=bellahadid> Erişim Tarihi: 8 Eylül.

<https://vogue.com.tr/haber/tarhin-en-genc-milyarderi-kylie-jenner-11646>.

<https://vogue.com.tr/haber/tarhin-en-genc-milyarderi-kylie-jenner-11646>.